

САРЫСАЙ ОРТА МЕКТЕБІНІҢ 2021-2022 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫ БОЙЫНША ЖЫЛДЫҚ ТАЛДАУЫ

2021-2022 оқу жылының тәрбие бағыты бойынша атқарылатын жұмыстардың жоспары **«Рухани жаңғыру: Болашаққа бағдар»** бағдарламасының тәрбие тұжырымдамалық негізінде жасалды. Аталған жұмыс жоспарына сай 1-қыркүйек - білім күніне арналған "Тәуелсіздік жетістіктері" тақырыбында тәрбие сағаттары 2-11-класс оқушыларына арналып өткізілді. Бұл сабақтың мақсаты – ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығына орай еліміздің 30 жылда қол жеткізген жетістіктерін өскелең ұрпаққа түсіндіру, патриоттық тәрбие беру. Мектеп табалдырығын алғаш аттағалы тұрған 1-класс оқушылары үшін "Кел, балалар, оқылық!" атты салтанатты жиын мектеп ауласында санитарлық нормаларды сақтай отырып ұйымдастырылды. Салтанатты жиынның ең негізгі сәті – бүлдіршіндерге «Әліппе» оқулығын табыстау сәті болды.

2021-2022 оқу жылында тәрбие тұжырымдамасының 8 бағыты бойынша жұмыстар тиісінше жүргізіліп отырылды. Жұмыс жоспарына сәйкес **ЖАҢА ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ПАТРИОТИЗМ МЕН АЗАМАТТЫҚТЫ ТӘРБИЕЛЕУ, ҚҰҚЫҚТЫҚ ТӘРБИЕ** бағыты бойынша «Тәуелсіздік жетістіктері» сабақтарынан басқа «Семей ядролық полигонының жабылуына – 30 жыл», «Ата заң – Қазақстанның тұрақтылығы мен гүлденуінің негізі», «Экстремизм мен терроризмге жол жоқ!», «Тәуелсіз ел патриоты (Жайдарман)», ҚР Тұңғыш Президенті күніне арналған іс-шаралар мен «Тәуелсіз елім тірегім» тақырыбы аясында ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығына арналған іс шаралар, «Тәуелсіздік – ел тірегі» мерекелік салтанатты жиын өтті. Аталған іс-шаралардың мақсаты – балаларға патриоттық тәрбие берумен қатар, құқықтық сауаттылыққа баулы болды.

Оқу жылының екінші жартыжылдығында 5-11-класстар арасында «Құқықтық сана – қауымға пана» атты дөңгелек үстел ұйымдастырылды. «Адал ұрпақ» клубы мүшелерімен бірге «Шынайы және сатылмайтын еңбек» тақырыбында оқушылармен әңгіме жүргізіліп, сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікке шақыратын пікірсайыстар ұйымдастырылды. Сонымен қатар, оқушылар арасында «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» ҚР заңдарын таныстыру мақсатында сынып сағаты ұйымдастырылды. Сабақты тарих пәні мұғалімі Бегентаева Р.К. жүргізді.

9 мамыр – Ұлы Жеңіс күніне арналған «Жас патриот» сайысы «Айбын» патриоттық клубы жетекшісімен бірге ұйымдастырылды. Аталған шаралардың барлығы балалардың бойында патриоттық сезімнің қалыптасып, еліне, жеріне деген сүйіспеншілігін, өз құқығын біліп, өзгенің құқығына құрметпен қарайтын азаматтық ұстанымын нығайту мақсатында ұйымдастырылды.

Сондай-ақ, балаларға патриоттық тәрбие беру мақсатында мектеп түлектерімен кездесу ұйымдастырылды. Кездесуге Отан алдындағы борышын абыроймен өтеп келіп, бірі әскери салада, бірі мамандығы бойынша кен байыту ісімен еңбек етіп жүрген мектеп түлектері Малайдаров Әскербек пен Мұратбаев Ұласқан шақырылды. Кездесуде 8-9-класс ер балаларына патриотизм туралы, тәртіп пен жауапкершілік, еңбекқорлық пен мейірімділік, намыс пен адалдық туралы әңгіме жүргізілді. Мамандық таңдаудағы кәсіптік бағдар мәселелері бойынша да түсіндірілді. Шараны директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Акынтаева М.Б. мен «Айбын» ПК жетекшісі Қ. Есіркепов ұйымдастырып, білім алушыларды өзінен кейінгі оқушыларға үлгі бола білуге шақырды.

РУХАНИ-ТАНЫМДЫҚ, АДАМГЕРШІЛІК ТӘРБИЕ бағыты бойынша «Қоғамға қызмет» әлеуметтік жобасы аясында «Мектепке жол» акциясы ұйымдастырылды. Сонымен қатар, «Қарттар күніне», «Ұстаздар күніне» орай ұйымдастырылған іс-шараларда балаларды үлкенді құрметтеп, кішіге ізет көрсетуге, ұстаздардың берген білімін ақтай білуге тәрбиелеу мақсаты көзделді. Дина Нұрпейісованың туғанына 160 жыл тақырыбындағы тәрбие сағаты 5 сыныпта ұйымдастырылды. «Қош келдің, Жаңа жыл!» атты мерекелік шара эпидахуалға байланысты әр кластың өзінде тәрбие сағаты ретінде ұйымдастырылса, әлеуметтік мәртебеге ие отбасы

балаларына арналған сыйлықтар шағын мерекелік шара аясында, мектеп фойесінде безендірілген шырша жанында табысталды.

Аталған бағыт аясында Хромтау аудандық білім бөлімінің хатына сай «Толеранттылық – әлемге жол!» атты апталық ұйымдастырылып, апталық жоспарына сай тақырыптық тәрбие сағаттары мен дөңгелек үстелдер, сурет көрмелері т.б. шаралар өтті.

Мектеп кітапханасында белгілі жазушы Ақселеу Сейдімбектің туғанына – 80 жыл толуына арналған әдеби кеш ұйымдастырылып, мектеп фойесінде «Мейірбандық – адамның барлық адамгершілігіне түрткі болатын негіз» атты кітап көрмесі жасалды.

«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында оқушылар арасында «Кітап оқу сәні» айдарымен «Оқу сағаттары» аға тәлімгермен бірге жүргізілді. Сонымен қатар, «Отбасымен қосылып оқу» мақсатында балаларды кітап оқуға баулуға арналған шараға ата-аналар да қатыстырылды.

Оқу жылы басталған тұста акция ретінде жүргізілген «Жол ережесін білеміз бе?» атты оқушылардың жолда жүру ережелерін білуге арналған сайыс пен сынып сағаттары оқу жылының 4-тоқсанында да өткізіліп, оқушыларға көшеде жүру ережелері, жол ережесін сақтау шаралары түсіндірілді.

Мамыр айында жоспарланған «Қайырымдылық – жасампаз күш!» атты эссе жазу шарасы мамыр айындағы мерекелік шаралармен қоса аудандық ББ тарапынан ұсынылған іс-шараларға байланысты жазылмады. Дегенмен, класс жетекшілері мен әлеуметтік педагог тарапынан балалармен қайырымдылық тақырыбында әңгімелер жүргізілді.

ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕ бағытында «Туған тілім – тірлігімнің айғағы» атты тіл айлығы аясында тәрбие сағаттары мен сыныптан тыс шаралар балаларды Ана тілін құрметтеп, өзге тілді білуге үйретуге бағытталды. Сонымен қатар, Ы.Алтынсариннің туғанына – 180 жыл толуына орай ұйымдастырылған «**Даланың дара ұстазы**» атты шарада 2-класс оқушылары қазақ халқының алғашқы ұстазы Ыбырай Алтынсариннің өнегелі өлеңдерінен үлгі ала отырып, ақынның өлеңдерін жатқа оқыды. «Ата-бабамыздың мұрасын сақтаймыз!» атты экскурсия сабағында балалар мектеп мұражайындағы экспонаттармен танысты.

1-класс оқушыларының «Қош бол, құтты Өліппем!» атты әліппемен қоштасуға арналған ертеңгілігі де сынып ішінде өтті. Балалар Өліппе оқулығынан үйренген білімдерін әртүрлі ойын түріндегі шаралармен көрсетіп, әліппемен қоштасты.

Қазақ ғалымы, публицист, түркітанушы Ахмет Байтұрсынұлының туғанына 150 жыл толуына арналған іс-шаралар жыл барысында қыркүйек айындағы «Тіл айлығы» аясында ұйымдастырылса, оқу жылының екінші жартысында да 9-11-класстарда сынып сағаттары ретінде өткізіліп, тіл білімінің негізін қалаған көрнекті қайраткер ретінде рухани мұрасы насихатталды.

«Қазақстанның 100 жаңа есімі» жобасымен таныстыруға арналған сынып сағаты 7-класта ұйымдастырылып, балаларға елімізге танымал тұлғалар, олардың еңбегі мен жеке тұлға ретінде танымал болуына ықпал еткен жаңалықтары, өнертабыстары туралы айтылып, бейнероликтер көрсетілді.

«Ұлттық құндылықтар – тәрбиенің түп қазығы» тақырыбындағы шаралар Наурыз айының 1-інен бастау алды. Өйткені, «Алғыс айту» күнімен басталған шаралар наурыз айында ұлттық құндылықтарымызды насихаттауға арналған тәрбие сағаттарымен жалғасын тапты. «туған өлкенің тарихы» атты тәрбие сағатын 6-класс жетекшісі ұйымдастырып, балаларға Қазақстанның киелі жерлері тарихы мен өз өңіріміздегі әртүрлі ескерткіштер мен тарихи орындар туралы аңыздар, әңгімелер айтылды. Балалар да туған өлкесі туралы үлкендерден естіген аңыздарын айтып, сабаққа белсенді қатысты.

Наурыз мерекесі – наурыз айының 1-інен бастап әртүрлі атау берілген күндер ретінде атап өтілді. Соның ішіндегі «<BAUIRSAQ PARTY» мен көрісу күнінде жасалған ақ дастарханға мектеп әкімшілігі мүшелері мен класс жетекшілер атсалысып, балалар ұлттық тағамдардан дәм татты.

22 Наурыз – Ұлыстың ұлы күніне арналған мектепшілік мерекелік шара кең ауқымда тойланып, ата-аналардың толық қатысуы қамтамасыз етілді:

2021-2022 оқу жылының 19 наурызы күні ұйымдастырылған «Салт-дәстүрі жараса, Наурыз келді жаңаша» атты мектебіміздегі Наурыз мейрамын тойлауға арналған іс-шаралар 2 бөлімнен құралды. Шара барысында Салт-дәстүрді дәріптеу мақсатында 1-11-сынып арасында әр класқа ауыл атаулары беріліп, 1-бөлімде ауылды қазақы нақышта безендіруі бойынша сайысқа түсті. Әділқазылар әр ауылдың ұлттық үлгідегі безендіруін бағалады.

2-бөлімінде Салт-дәстүрді дәріптеу мақсатында 1-11-сынып арасында «Ерулік», «Шаш сипатар», «Біз шанышар», «Селт еткізер», «Ұйқышар» сынды ұмыт қалған дәстүрлермен қатар қазіргі таңдағы тойланатын салт-дәстүрлер де сахналанып, сайысқа түсті.

Жұмыс жоспарындағы «Табиғатты аяла» атты сенбілікке негізінен «Қоғамға қызмет» волонтерлік топ мүшелері қатысты. Олар мектеп ауласы мен ауылдағы саябақты қоқыстан арлытып, жас талдарға күтім жасады.

Мектеп мұражайы меңгерушісі тарапынан «Шеберлер ауылы: ата-бабамыздың мұрасын сақтаймыз!» атты шеберлік сағаты ұйымдастырылып, онда балалар ұлттық өнеріміз бен тұрмыс-тіршіліктегі әртүрлі бұйымдарды, тағамдарды өздері жасап көріп, тәжірибе жинақтады.

ОТБАСЫЛЫҚ ТӘРБИЕ бағытындағы шаралар қыркүйек айындағы «Отбасы күнін» мерекелеуге арналған «Отбасы – бақыт мекені» апталығымен басталды. Апталық аясында тақырыптық тәрбие сағаттары мен «Бақытты отбасының баласымын!» атты сурет көрмесі 5-6-кластар арасында ұйымдастырылды. Сонымен қатар, балалар «Менің отбасымдағы орным» атты эссе жазып, отбасы мен өзінің қарым-қатынасы, туыстық қатынастар туралы айтты.

Бала тәрбиесіндегі отбасы рөлін көтеру мақсатында «Әкелер мектебі» құрылды. Бұл мектепті құру барысында қиындық тудырған мәселелер де болды. Ол әкелердің үнемі жұмыста боламыз деп селқостық танытуы болса, кейбір әкелер мектепке тек қана баланың анасы баратынын айтып, бас тартуы болды. Дегенмен, аталған мектеп құрамы 5 мүшемен құрылып, жұмыс жоспары бекітілді. Әкелермен бірлескен жұмыстың алғашқы отырысы өтті. Одан кейінгі іс-шара әртүрлі жағдайға байланысты өткізілуі кейінге қалдырылды.

«Ұлттың дәстүрі – отбасынан бастау алады» атты сұхбат оқушылар арасында өтті. Оны ұйымдастырған өзін-өзі басқару ұйымының «Ақпарат» фракциясы болды.

Ата-аналарға арналған «Баламен қалай сенімді қатынас орнатуға болады?» атты психологиялық тренинг орнына ата-аналарға аталған сауалға жауап беретін жадынамалар таратылды.

«Отбасылық өмір этикасы» атты ата-аналармен кездесуді мектеп директоры мен директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары ұйымдастырып, ата-аналармен жеке кездесулер өткізілді. Кездесуге алдыңғы кезекте мектептегі қолайсыз отбасы балалары мен жетім балалардың ата-аналары (қамқоршысы), өгей әкемен тәрбиеленіп жатқан балалардың аналары шақырылып, балалардың қауіпсіздігі мен қыз бала тәрбиесі, баланың әлеуметтік жәй-күйі туралы сұхбат жүргізілді.

«Менің отбасымдағы орным» атты эссе/сауалнама тіл мамандары мен мектеп психологі тарапынан жүргізілді. 8 наурыз – халықаралық әйелдер күніне арналған шаралар да отбасының ынтымақтастығын нығайтуға, бала мен ата-ана арасындағы оң қарым-қатынасты арттыруға бағытталды. Сонымен қатар, аталған мерекеге орай «Көктем аруы» байқауы мен сынып сағаттары ұйымдастырылды.

«Әкем – асқар тауым» атты ашық сынып сағатына 2-класстың оқушыларының әкелері толық қатыса алмағанымен, қатысқан әкелердің көмегімен әкенің отбасындағы орны туралы түсіндірілді. 4-класс оқушыларының орта буынға қадам басуына арналған «Бастауышым – бал-бұлағым!» атты қоштасу кеші жоғары деңгейде өтті.

ЕҢБЕК, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ бағытында «Қоғамға қызмет» еріктілері де экологиялық тәрбие беруде белсенділік танытты.

«Біз экономика туралы не білеміз?» атты тәрбие сағаттары «Үнем – қоғам қуаты» жобасы аясында балаларға әр нәрсені үнемдей білу туралы тәрбие беруге бағытталды. Жыл сайын дәстүрге айналған «Алтын күз» атты тәрбие сағаттары да еңбек тақырыбы мен экология мәселесіне арналды. Сондай-ақ, «Алтын күз» кеші онлайн өткізіліп, «Күз ханзадасы мен Күз ханшайымы» лайк саны арқылы анықталды.

9-класс оқушылары экокелленднге қатысып, экологияның тазарып, жақсаруына өз үлестерін қосты.

«Іскерлік қарым қатынас этикасы» тақырыбындағы тәрбие сағатында балалар қарым қатынас түрлерімен танысып, әскерліктің қыр-сырлары туралы ақпарат алды. Балаларға іскерлік әлеміндегі өзекті мәселелер туралы мәлімет берілді. «Жарнама жасау өнері» атты блогерік сайыс мектеп тәлімгері тарапынан ұйымдастырылып, оған негізінен жоғарғы сыныптың оқушылары

қатысты. Балалар бүгінгі таңдағы жаңа мамандыққа сай блогер болып түсірген бейнероликтерін ұсынып, тиісінде кері байланыс алып, марапатталды.

Жұмыс жоспарындағы «Жаңа басшы нені білуі және не істей алуы керек?» тақырыбындағы пікірталас атауы «Топты басқару оңай ма?» деген атаумен өзгертіліп, балалар аталған тақырып аясында пікір сайысына түсті. Шара барысында оқушылар көшбасшылыққа тән қасиеттер мен кеі ықпал ететін факторлер туралы айтып, ақпарат алмасты. Шараны мектеп парламенті ұйымдастырды.

КӨПМӘДЕНИЕТТІЛІК ЖӘНЕ КӨРКЕМ-ЭСТЕТИКАЛЫҚ ТӘРБИЕ аясында жыл басында мектеп оқушылары «Ереже – мектептің негізгі заңы» атты жиын өткізіліп, одан соң әр класс оқушылары мектеп ережесімен танысып, қолдарын қойды.

Балалардың мемлекеттік тілді, орыс, ағылшын тілдерін меңгеруін анықтауға арналған «Полиглот» байқауы тіл айлығы аясында өтті. Оны қазақ, орыс және ағылшын тілі пәндері мұғалімдері ұйымдастырды.

Сонымен қатар, мектеп мұражайы меңгерушісі тарапынан балалармен бірге Қызылсу ауылындағы тарихи орындарға экскурсия жасалды. Онда балаларға өңірімізде мекендеген рулар мен олардың тұрмыс тіршілігі туралы ақпарат берілді.

«Мамандығым – мақтанышым!» атты ашық тәрбие сағаты 11-класта жүргізіліп, балалар таңдап отырған мамандықтары туралы және таңдау себептері мен сол мамандықты игеруге мүмкіндік беретін жеке қасиеттер туралы ой бөлісті.

«Кешірім қалай сұрау керек?» атты сауалнамаға балалар белсенділікпен қатысып, кешірім сұрағаннан кешірім сұрауға жетелейтін әрекеттен тиылған дұрыстығын алға тартты. Сондай-ақ, жоспардаға Жамбыл Жабаевқа 175 жыл толуына орай балаларға ақын өмірінен деректі фильм көрсетіліп, ақын өмірі мен шығармашылығына арналған көме ұйымдастырылды.

«Алақай, жаз!» атты оқушылардың жазғы демалысын ұйымдастыруға арналған іс-шаралар жоспары балаларға мамыр айында таныстырылып, мектеп жанындағы лагерьге қатысуға шақырылды.

ЗИЯТКЕРЛІК ТӘРБИЕ, АҚПАРАТТЫҚ МӘДЕНИЕТТІ ТӘРБИЕЛЕУ мақсатында дарынды оқушылардың көшбасшылық қасиеттерін, дарындылығын дамыту жұмыстары мен оқушылардың үйірмелерге, олимпиадаларға қатысу үнемі назарда болды. Бұл жұмыстардың нәтижесі де бар. Әртүрлі бағыттағы сайыстарда жетістікке жеткен оқушыларымыз мектеп директоры тарапынан марапатталып, мектептің инстаграмм парақшасына салынып отырылды.

Оқушылардың өздігінен іздені жұмыстары мен ғылыми жұмыстары олар қатысқан ғылыми жобаларда өз нәтижесін көрсетіп, балалар жүлделі орындармен марапатталды.

«Шығармашылық – шыңдайды шеберлігін» атты көрме байқауына мектеп оқушылары белсенділікпен қатысып, мектеп фойесінде олардың жұмыстарынан көрме жасалды. Аталған көрмені бағалау үшін мектеп тәлімгері тарапынан комиссия құрылып, балалардың жұмысы бағаланды. Қатысушылар тиісінше жүлделі орындармен және мадақтамалармен марапатталды.

Оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау дағдыларын қалыптастыру, мақсатында «Сүбелі сөз» дебат клубы мүшелерінің ұйымдастыруымен «Ел тізгіні – білімді ұрпақ қолында» атты дебат болып өтті. Оқушылар әр түрлі тақырыптарда пікір алысып, қызықты ойын көрсетті. Сондай-ақ, «Өзін – өзі тану: Сүйіспеншілік пен шығармашылық педагогикасы» атты дәстүрлі онкүндік жоспары аясында мектепшілік «Қайырымды қоғам адамдарды біріктіреді» атты пікірсайыс болып өтті.

Ел тәуелсіздігінің 30 жылдығына орай «Білекті бірді, білімді - мыңды» жығады атты зияткерлік сайыс 5-10-класс оқушылары арасында ұйымдастырылды. Шараға оқушылар барлық кластардан жинақталған топтар болып қатысты. Ә.Бөкейхановтың 155 жылдығына орай «Мың бір мақал, жз бір жұмбақ» атты сайыты мектеп тәлімгері ұйымдастырды. Сайыс балалар үшін өте қызықты болып, жоғары деңгейде өтті.

ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ, САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫ бағытындағы іс-шара жыл басында короновирустық инфекцияның алдын алу бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарымен басталды. Бұл шараға бала жасына сәйкес санитарлық білім беру мақсатында мектеп медбикесі Достанова А.Ж. қатысып, балаларға вирустық инфекцияның алдын алу мен жұғу қаупі туралы, сақтану шаралары туралы айтты. Сонымен қатар, қыркүйек айында «Денсаулық күнін» атап өтуге

арналған дәстүрлі денсаулық апталығы ұйымдастырылды. Апталық аясында тәрбие сағаттары мен денешынықтыру пәні мұғалімдерінің спорттық шаралары жүргізілді. «Денсаулық күні» мектептің 5-11-класс оқушыларының таза ауада таңғы жаттығуынан басталып, күн бойы спорттық ойындар, әртүрлі сайыстар ұйымдастырылды. «Жат әрекеттен сақтан!» атты ақпараттық-түсіндіру жұмысына ауылдық учаскелік полиция инспекторы, полиция майоры Р.Т. Сагинтаев қатысып, балаларға зиянды заттардың зардабы туралы, олардың қылмысқа әкелуі мүмкін фактілері туралы түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Мектеп медбикесі қатысуымен «Наркобекет» тобы құрылды. «Туберкулез – жұқпалы ауру», «Сальмонеллез ауруының себептері мен алдын алу шаралары» тақырыптарында оқушылар арасында диктанттар жазылып, мектеп медбикесімен «Зиянды заттардан сақтан!» тақырыбында кездесу ұйымдастырылды. Сонымен қатар, «Спорт менің досым!» тақырыбы аясында спорттық сайыстар ұйымдастырылды. «Дүниежүзілік туберкулезге қарсы күрес күніне» орай мектебімізде ақпараттық минут ұйымдастырылды. Мектеп медбикесі Достанова А.Ж. балаларға туберкулез ауыруының ереушеліктері, алдын алу шаралары мен сақтану жолдары туралы жүйелі ақпарат берді.

Сондай-ақ, оқушылар арасында «Жат әрекеттен сақтан!» атты кинофильм көрсетілді. «Дұрыс тамақтану – болашақ ұлт денсаулығын сақтау» атты тсынып сағаты мен «Мен салауатты өмірді қолдаймын» атты онкүндік өткізілді. Онкүндік аясында балалардың қатысуымен спорттық сайыстар өткізіліп, балалардың салауатты өмір салтын ұстануына ықпал жасалды.

Бұлардан басқа мектебімізде «Рухани жаңғыру: Болашаққа бағдар» бағдарламасы аясында бірнеше **жобалар** қолға алынған. Солардың бірі:

«Қоғамға қызмет» жобасы. Бұл жобаның аясында мектеп оқушылары арасынан және жас мамандар арасынан еріктілер топтары құрылып, оқушылар тобы қайырымдылық акцияларға атсалысса, жас мамандар тобы құқықбұзушылықтың алдын алуға бағытталған жедел алдын алу шаралары кезінде кешкі рейдке қатысуда.

«Ұшқыр ой алаңы» жобасы негізіндегі «Сүбелі сөз» дебат клубы, **«Театр және балалар»** жобасы негізінде «Өнер ұландары» театр үйірмесі жұмыс жасауда. «Өнер ұландары» театры Хромтау аудандық білім бөлімі ұйымдастырған «Театрдың ғажайып әлемі» атты театр өнерінің фестиваль байқауында жүлделі ІІ орынға ие болды.

«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында тоқсан барысында «Оқу сағаты» бұрышы, «Досыңа кітап сыйла» акциясы ұйымдастырылды. Сонымен қатар, ата-анамен бірге «Отбасылық оқу сағаты» ұйымдастырылды. Сондай-ақ, Ақтөбе облыстық білім басқармасының хаты негізінде «Сабақ кезінде 5 минут оқу» және «Сабақтан тыс уақытта 20 минут оқу» акциялары ұйымдастырылып, оқушылар мектеп кітапханасында көркем әдебиеттер оқыды.

Құқықбұзушылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар «Құқықтық сана – қауымға пана» жобасы аясында және жаңа қазақстандық патриотизм мен құқықтық тәрбие бағытында қарастырылады. Жалпы оқу жылының 1-тоқсаны қорытындысы бойынша құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша көптеген іс-шаралар жүргізілді. Атап айтқанда, ІІБ қызметкері учаскелік полиция инспекторы, полиция майоры Р.Т. Сагинтаевпен бірге әр класс оқушыларымен кездесіп, құқықбұзушылыққа жол бермеу, қандай да бір құқығына қол сұғылған жағдайлар болса хабарласу үшін визиткасы таратылды. Жыл сайын **қыркүйек айында** ұйымдастырылатын **«Абайлаңыз, балалар!»** акциясы аясында 1-класс оқушыларына жол ережелерін сақтау туралы танымдық сағаты да ІІБ қызметкері Р.Т. Сагинтаев қатысуымен өткізілді. Сонымен қатар, 8-11-класс оқушыларымен өткен кездесуде **13-18.09.2021** аралығындағы «Жасөспірім» жедел алдын алу шарасы туралы түсіндіріп, 7-класс оқушыларымен **арнайы сұхбат** жүргізілді. **22.09.2021 күні** 8-11-класс оқушыларымен **«Нашақорлыққа жол жоқ!»** тақырыбында зиянды заттарды тұтынудың алдын алу туралы кездесу ұйымдастырылса, **қазан айының 7-сі күні** ІІБ қызметкері Р.Т. Сагинтаев 8-11-класстың ер балаларымен кәмелеттік жасқа толмаған жасөспірімдердің жүргізуші куәлігінсіз автокөліктерді басқаруын болдырмау шаралары, заң аясындағы жауапкершілік туралы түсіндіруге арналған құқық сағаты өткізілді. Сондай-ақ, Хромтау аудандық КТІЖ аға инспектор м.а., полиция капитаны Қ.Т.Мырзагелдин мен учаскелік полиция инспекторы Р.Т. Сагинтаев., мектеп директоры Нурмуханов Н.С. мен директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М.Б. Акынтаевалардың қатысуымен мектеп оқушылары мен

олардың ата-аналарына құқықбұзушылықтың алдын алу тақырыбында кездесу өткізілді. 2021-2022 оқу жылында құқықбұзушылық бойынша ПБ есебіне алынған оқушы болған жоқ.

«Кәсіптік бағдар беру» ісі «Еңбек – елдің мұраты» жобасымен бірге қарастырылып, бұл бойынша 9-11-класс оқушыларымен «Мамандық таңдау уақыты» атты танымдық сағаты, «Мамандықты қалай таңдаймыз?» тақырыбында тәрбие сағаты ұйымдастырылды. Сонымен қатар, аталған жоба аясында, «Кім болсам екен?», «Балалар не туралы армандайды?» атты тәрбие сағаттары да бала жастан мамандық таңдауға бейімдеу мақсаттарын көздеді.

11-класс білім алушыларына Астана ІТ университетіне онлайн саяхат жасалып, аталған университет туралы, ондағы мамандықтар мен мүмкіндіктер туралы ақпарат берілді. Сондай-ақ, кәсіптік бағдар беру бойынша мектебіміздің 9-11-класындағы ер ер балаларымен Майтөбе шегара қызметі қызметкерлерімен бірге кездесу ұйымдастырылды. Кездесу барысында ер балаларға әскери қызметтің тиімді тұстары мен оқуға түсу мүмкіндіктері туралы түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

САРЫСАЙ ОРТА МЕКТЕБІНІҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫ БОЙЫНША ЖЫЛДЫҚ ТАЛДАУЫ

2022-2023 оқу жылындағы тәрбие жұмысының жоспары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 16 қыркүйектегі «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» № 472 бұйрығы басшылыққа алынды

Тәрбие жұмысының өзекті мәселесі: Жастардың бойында азаматтық пен Қазақстандық патриотизмді қалыптастыру, мемлекеттік құрметтеуге, халық дәстүрін дәріптеуге, әлемдік және Отандық мәдениет жетістіктерін оқып үйренуге, Конституцияға және қоғамға қарама қайшы келетін әрекеттерге төзбеушілікке тәрбиелеу;

2022-2023 оқу жылында тәрбие тұжырымдамасының 8 бағыты бойынша жұмыстар тиісінше жүргізіліп отырылды.

Қазақстандық патриотизм мен азаматтықты тәрбиелеу, құқықтық тәрбие бағыты бойынша Әр дүйсенбі сабақты Гимнмен бастауды мектебіміздің ДТЖО Ақынтаева М.Б. сынып жетекшілер, АӘД жетекшісі қолға алды. Оқушылар арасында құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша мектепшілік рейд және де жеке жұмыстар ұйымдастырылды.

1-9 сыныптарда 2022 жылдың 1 қыркүйегінде балалар жылына арналған «Білімге ұмтылу, еңбексүйгіштік және патриотизм» тақырыбында сынып сағаты, ашық сабақ өткізіледі. «Тәртіпті елдің баласы, «Жігер» ер балалар клубының отырысы, «Роза Бағлановаға-100 жыл» толу мерейтойына орай мектебіміздің кітапханашысы дөңгелек үстел, 16 желтоқсан ҚР-ның тәуелсіздік күніне орай өтетін «Жас Ұлан», «Жас Қыран» ұйымына қабылдауға арналған салтанатты жиын өтті. «Тәуелсіздіктің нұрлы таңы» ҚР Тәуелсіздігі күні мерекесіне арналған іс – шаралар, «Жастарға құқықтық тәрбие беру – жаңа қазақстандық азамат қалыптастырудың алғы шарттарының бірі» арнайы мамандармен кездесу және де Ұлы Жеңіс күніне арналған «Жауынгерлік әндер» байқауы, мерекелік концерт, ардагерлермен кездесу жоспарға сай мектебімізде ұйымдастырылды.

Рухани-адамгершілік тәрбие бағыты бойынша Оқушылардың кітап оқуға деген қызығушылығын арттыру және оны қолдау, кітап мәртебесін арттыру мақсатында «Оқуға құштар мектеп» жобасы енгізілді. «Буккроссинг» отбасында 20 мин кітап оқу, «100 кітап» жобалары Ұзақ және қысқа мерзімді жобалар іске асырылды. 2022/2023 оқу жылында тәрбие жұмысын ұйымдастыру кезінде Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдығын, Роза Бағланованың 100 жылдығын, Қазыбек бидің 355 жылдығын, Мұхтар Әуезовтің 125 жылдығын, Дінмұхамед Қонаевтың 110 жылдығын, сондай-ақ Қазақстанның Мемлекеттік рәміздерінің 30 жылдығын мерекелеу және дайындау ерекше назар алынды. «Қоғамға қызмет» жобасы аясындағы «Адамға қуаныш сыйла», «Мектепке жол», «Үш игі іс» акциялары, «Қызғалдақ» қыздар клубының жұмыстары жоспарға сай өтті. Сонымен қатар, Дуйсембаева Ж.Е. және сынып жетекшілердің ұйымдастыруымен «Ақылды волантерлық» жүйесі арқылы «Қоғамға қызмет ет» акциясы жүргізілді. Одан бөлек, 5- ҰОС туралы 5-9 класс оқушылары арасында әңгіме – сұхбаттар, «Жұлдызды шашу» әдісі арқылы шығармашылық есептер жоспарға сай өз уақытында жүйелі түрде өтілді.

Ұлттық тәрбие бағыты бойынша «Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында «100 кітап жобасы» оқушылармен ұзақ мерзімді жобаны жүзеге асыру үшін әр бейсенбіде кітап оқу, «Оқуға құштар мектеп» аясында «100 кітап жобасы» ата – аналармен қысқа мерзімді жобаны жүзеге асыру онлайн кітап оқу, 5 қыркүйек- Тіл мерекесіне орай «Үш тұғырлы тіл». «Толық адам» тұлғалық жеке

қасиеттері білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарында, Мемлекет басшысының «Тәуелсіздік бәрінен қымбат» және «Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» бағдарламалық мақалаларында және басқа да мемлекеттік тұжырымдамаларда айқындалған құндылықтар мен басымдықтарды жеке тұлғаны тәрбиелеудің бірегей жүйелік тәсілімен қамтамасыз ету үшін класс сағаттарын, апталықтар, кездесулер ұйымдастырды.

Отбасылық тәрбие бағыты бойынша 1 қазан – Қарттар күніне және Ұрпақтар сабақтастығы күніне арналған іс – шаралар, «Қарттарын қадірлеген- ел ардақты» қарттарға көмек көрсету жұмыстары жүргізілді. «Ата – ана жұмысында 1 күн» жобасы аясында ата – ана мен баланың өткізген 1 күніне видеоролик әзірленді. Бала тәрбиесіндегі әкелер рөлі тақырыбында әкелер жиналысы өтті.

Білім алушылар бойында еңбек тәрбиесін, экономикалық және экологиялық тәрбиені қалыптастыру бағыты бойынша «Ерте жастан экологиялық мәдениет» жобасы аясында тәрбиелік іс – шаралар кешенін іске асыру, экологиялық мәдениетті қалыптастыруға, қоршаған әлемге ұқыпты қарауға арналған іс – шаралар, «1001 гүл » акциясы, «Мәңгі лаулап жану үшін ғаламда, Үлкен арман керек екен адамға!» мамандық таңдауға байланысты тақырыптық шаралар, “Туған жерге тағзым” акциясы аясында мектеп түлектерімен кездесу ұйымдастырылды.

Көпмәдениетті және көркем – эстетикалық тәрбие бағыты бойынша «Ұшқыр ой алаңы» оқушыларының дебаттық қоғалысы аясына зияткерлер сайысы, Халықтар достығы күніне орай ұйымдастырылатын класс сағаттары, «Балалар және театр» ағартушылық жобасы шеңберіне «Балалар және театр» үйірмесінің есебі берілді.

Зияткерлік тәрбие бағыты бойынша «Берекелі, мерекелі, Алтын күз!» табиғи материалдардан даярланған көрме, сурет көрмесі, «Ұшқыр ой алаңы» оқушылардың дебаттық қозғалысы» жалпыұлттық мәдени – білім беру жобасын іске асыру мақсатында мектепте «Ұшқыр ой» дебат клубының іс – шаралары, Ақпараттық қауіпсіздік және киберқауіпсіздік, кибермәдениет мәселесі» іс-шаралар және де «Жаңа жылға жақсы тілекпен..» жаңа жыл мерекесі ұйымдастырылды.

Дене тәрбиесі, салауатты өмір салты тәрбие бағыты бойынша Каникул кезіндегі спорттық ойындардан жарыстары (футбол, волейбол, ұлттық спорт түрлері: асық ату, тоғызқұмалақ, қазақ күресі), «Отбасы - орта мектеп» жобасы аясында «Әкелер клубының » жоспарына сәйкес ұйымдастырылатын «Әке мен бала» спорттық іс – шаралары, «Ұлағат » ұлдар клубы мен «Сырласу» қыздар клубының мүшелерінің мектеп медбикесімен кездесуі, «Нашақорлыққа жол жоқ!» шығарма жазу, «Біз зиянды заттарға қарсымыз» сурет көрмесін жасақтау, «Салауатты өмір салтын қалыптастыру – денсаулық кепілі» мамандармен кездесу, 7 сәуір – Дүниежүзілік денсаулық күніне флешмоб және де «Жаз жайнатып, күн күлдіріп, біз лагерьге барамыз!» мектеп жанындағы балалардың жазғы демалысын ұйымдастыру жұмыстары жоспарға сәйкес мектебімізде өткізілді.

«Ұшқыр ой алаңы» жобасы зияткерлік тәрбие бағыты бойынша Сарысай орта мектебінде 2022-2023 оқу жылында «Ұшқыр ой алаңы» дебаттық қозғалысын жүзеге асыру мақсатында мектеп жанынан «Жасталап» дебат клуб алаңы ашылып , жоспары бекітіліп жоспарға сәйкес жұмыс жүргізілді. Жобаға 8-9 сынып оқушылары қатыстырылды. Жоба жетекшісі болып, қазақ тілі мен әдебиет пәнінің мұғалімі Акынтаева М.Б. тағайындалды. Жоспар бойынша клуб мүшелері арасында «Диалог жүргізу мәдениеті және негізгі ережелері, элементтері мен техникасы» тақырыбында оқушыларға теориялық және тәжірибелік сабақтар бойынша, оқу жылының басында семинар өткізілді. Жоспарға сай 26-қазан Қазақстан Республика күні «Тұғыры биік-Тәуелсіз Қазақстан», «Есірткісіз болашақ», «Ел ертеңі - жастар», «Мамандық таңдауға әсер етуші негізгі факторлар», «Салт-дәстүрін сақтай білген жастар-ұлт болашағы», «Өз құқығыңызды қаншалықты білесіз?», «Интернеттің пайдасымен зияны» осы қарарлар бойынша оқушылармен пікір сайыс, дөңгелек үстел, ой-бөліс, ой толғау сағаттары өтті. Оқушылардың өз отанына, туған

жеріне деген сүйіспеншілігін арттыру.Өз ана тілін, әдет-ғұрпын, салт-дәстүрін сақтауды дарыту.Пікірсайыста оқушылар өз ойларын еркін жеткізе білуді,қарсылас топтардың қойған сұрақтарына ұтымды жауап қайтаруды үйренді.Бұл дебат ойындары мектептегі пікірталас ойындарын жандандыру және насихаттау,өскелең ұрпақтың әлеуметтік білімдерінің дамуына шарттар жасау,оқушылардың қоғамдық белсенділіктерін арттыру,сонымен қатар олардың шешендік қабілеттерін дамыту мақсатында ұйымдастырылып өткізілді. Дебат ойындарында оқушылардың ой ұшқырлығы қарама-қарсы сұрақ сәтінде анық байқалады. Білімді көп ізденетін оқушылардың өзіндік ой-өрісі ойын барысында көрінеді. Қыннан қылыш суырғандай сұрақтары қарсы топты ойландырып, өз кейстеріне күмән тудыратындай етулері керек. Жалпы оқушылардың бойына ұлттық үрдісті сіндіруде, баланы озық қоғамға сай етіп тәрбиелеуде дебат технологиясының берер пайдасы мол.Оқушыларға сапалы білім мен саналы білім беру – бүгінгі күннің басты өлшемі.Өз позициясын жақтап шығуға тырысқан оқушылар бос уақыттарында интернет желісінен түрлі материалдар іздестіреді. Қазіргі таңда ғаламтордың шеңберінен шырматылып шыға алмай қалған балалардың көркем әдебиет оқуға құлшынысы арта түседі. Ойын барысында өз ойларын келелі сөз, шынайы шеберлікпен, шешен тілмен жеткізуге тырысады. Кез келген тыңдаушыға жүйелі сөз әсер етері хақ. Шешендік салтанат құрған жерде оқушылар ұлттық-рухани құндылықтарды бойына сіңіріп, алдағы күнде ел жүгін мойнымен арқалауға дайын тұрады. Жаһандану заманында білім берудің озық үлгілерін пайдалана отыра нақты нәтижелерге қол жеткізу – бүгінгі заманның басты талабы.

«Оқуға құштар» мектеп жобасы аясында «Тыныш оқу» ұнаған кітаптарды үзілісте15-20 минуттық оқу сағаты өтті. Оқушылар өздеріне ұнаған кітаптарын сүйсіне оқыды. Даярлық тобы «Алдар көсе»қазақ ертегі кітабымен танысты. 1-4 сынып оқушылары үзілісте келіп ұнаған кітаптарын оқып оқиды. Кітапқа деген қызығушылығын арттырады. «Тіл –ұлттың тірегі» атты Тілдер онкүдігінің жоспары аясында «оқуға құштар мектеп» атты көрме ұйымдастырылды. Көрмеге 4 сынып оқушылары қатысты. Мақсаты: ұлт ұстанымы Ахмет Байтұрсынұлының мұрасын дәріптеу. «Оқуға құштар мектеп »жобасы аясында 1 мамыр «бірлік» күніне орай «қазақ елі-татулық мекені» атты көрмесі өтті. Көрмеге 3сынып оқушылары қатысты. Мақсаты:ел ішіндегі түрлі ұлт пен дін өкілдерінің бір біріне деген сый құрметін арттырып , татулықты ,бірлікті,ортақ құндылықтарды насихаттау . 1мамыр –Қазақстан халықтарының бірлігі күні. 1995жылдың нурызында дүние жүзіне үлгі болып отырған ,ұлтаралық татулық пен тұрақтылықтың феномені-Қазақстан халықтары Ассамблеясы құрылды «Оқуға құштар мектеп »жобасы аясында «кітап сенің досың»атты тәрбие сағаты өтті.Тәрбие сағатында кітап қалай пайда болғаны айтылды.Білім жайлы нақыл сөздер, слайд, кітап көрмесі ұйымдастырылды. Мақсаты: кітап оқуға құмарлығын арттыру, сөздік қорын ,ой өрісі дамуын , рухани байлығын ,шығармашылық қаблеттерін арттыру.

Сарысай орта мектебінде құрылған «Қоғамға қызмет», «Ашық жүрек» волонтерлар қозғалысы бойынша 5-қыркүйек күні еріктілер қозғалысын жандандыру мақсатында "Қоғамға қызмет" еріктілер клубы құрылып, бұрышы жасақталды. Бұрышта 7 бағыт бойынша еріктілер міндеті қарастылып, еріктілер тобының мақсаты мен міндеттері көрсетілді. Еріктілер клубының құрамында 25 оқушы бар. "-Алғыс айту күні" мерекесі аясында, жалғызбасты және зейнеткерлерге көмек көрсету мақсатында «Қамқор» акциясы", «Қазақстан балалары-көктем шақырады», акциясы аясында - Игі істер күні, өзіміздің оқып жатқан мектепті көркейтіп, өз үлестерін қосу мақсатында "Жайлау" күні қоғамдық шаралар ұйымдастырылды.

«Сарысай орта мектебі» КММ бойынша «Адал ұрпақ» ерікті мектеп клубы Мектеп жанынан «Адал ұрпақ» ерікті мектеп клубы ұйымдастырылды. 7-9 сынып оқушылары тандап алынып «Адал ұрпақ» ерікті мектеп клубының басшысы ретінде 9-сынып оқушысы Ковальчук Томилла және аға тәлімгерге жүктелді. Алдағы іс-шаралар талқыланып жоспар құрылып, мектеп директоры Н.С.Нурмуханов бекітті. Қыркүйек айында «Парасатты азамат» бұрышы жаңартылды. Бұрышқа адал ұрпақ мүшелерінің тізімі, мақсаты, міндеті, логотипі ілінді. «Парасатты азамат» бұрышының басты мақсаты: азаматтылыққа, отансүйгіштікке, адамның құқықтарына, бостандықтарына және міндеттеріне құрметті, адамгершілік сезімдер мен этикалық сананы,

сыбайлас жемқорлыққа төзбеу мәдениетін, еңбексүйгіштікке, оқуға, еңбекке, өмірге жасампаздықпен қарауға тәрбиелеу. «Сыбайлас жемқорлық туғызатын құқық бұзушылық және олар үшін жауаптылық» тақырыбында 5-9 сынып оқушылары арасында эссе жазу байқауы, «Сыбайлас жемқорлықсыз Қазақстан» тақырыбында 5-8 сынып оқушылар арасында диктант алынды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша «Адал және сатылмайтын еңбек бейнесі балалардың көзімен» тақырыбында сурет көрмесі өткізілді. Адамның құқықтарына, бостандықтарына және міндеттеріне құрметті, адамгершілік сезімдер мен этикалық сананы, сыбайлас жемқорлыққа төзбеу мәдениетін, еңбексүйгіштікке, оқуға, еңбекке, өмірге жасампаздықпен қарауға тәрбиелеу мақсатында «Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ!» тақырыбында 5-9 сынып оқушылар арасында сауалнама жүргізілді.